

การศึกษาดลัดประกันชีวิตในประเทศไทย :
โครงสร้าง พฤติกรรม และผลการดำเนินงาน

โดย

นายกุลวัฒน์ จันทศิริ

งานวิจัยเฉพาะเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2552

การศึกษาตลาดประกันชีวิตในประเทศไทย :
โครงสร้าง พฤติกรรม และผลการดำเนินงาน

โดย

นายกุลวัฒน์ จันทศิริ

งานวิจัยเฉพาะเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2552

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์

งานวิจัยเฉพาะเรื่อง

ของ

นายกุลวัฒน์ จันทร์ศิริ

เรื่อง

การศึกษาตลาดประกันชีวิตในประเทศไทย :

โครงสร้าง พฤติกรรม และผลการดำเนินงาน

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)

เมื่อ วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2552

อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเฉพาะเรื่อง

(อาจารย์ ดร.กิริยา กุลกลการ)

กรรมการงานวิจัยเฉพาะเรื่อง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยมพร พิชัยสินธ์)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปีทมาวดี ชูชูგი)

บทคัดย่อ

ธุรกิจประกันชีวิตจัดเป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่งที่มีบทบาทในการระดมเงินออมระยะยาวจากประชาชน และเป็นตัวกลางในการเคลื่อนย้ายเงินจากภาคเศรษฐกิจที่มีเงินเหลือ (Surplus Sector) ไปยังภาคเศรษฐกิจที่มีความขาดแคลนเงินทุน (Deficit Sector) โดยในการดำเนินการจะใช้การระดมเงินออมจากภาคเอกชนในรูปของเบี้ยประกันชีวิต แล้วนำส่วนของเงินออมนี้ไปบริหารจัดการลงทุนภายในประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ธุรกิจประกันชีวิตจึงเป็นธุรกิจที่มีส่วนสำคัญในการช่วยลดการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ และมีบทบาทต่อการพัฒนาตลาดทุน (Capital Market) ในอนาคต รวมทั้งช่วยกระตุ้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไปพร้อม ๆ กันด้วย

จากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ธุรกิจประกันชีวิตเป็นธุรกิจที่มีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี และยังคงมีแนวโน้มที่จะสามารถเจริญเติบโตได้อีกมาก เนื่องจากยังคงมีช่องว่างหรือส่วนแบ่งทางการตลาดให้เข้ามาแข่งขันกันได้อีก ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ธุรกิจประกันชีวิตกลายเป็นธุรกิจที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการแข่งขันระหว่างบริษัทประกันชีวิตมีความรุนแรงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งตรงนี้น่าจะส่งผลต่อทั้งโครงสร้างตลาด พฤติกรรมการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยให้เปลี่ยนแปลงไปจากงานศึกษาวิจัยในอดีตที่ผ่านมา ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างตลาดประกันชีวิตในปัจจุบัน ตลอดจนจนถึงพฤติกรรมการแข่งขันและผลการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยว่ามีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการมากน้อยเพียงใด รวมทั้งศึกษาด้วยว่าผลการดำเนินงานที่ได้มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างตลาดและพฤติกรรมการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร

สำหรับวิธีการศึกษา จะใช้ทั้งการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) ประกอบกัน โดยมีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการวัดการกระจุกตัว แนวคิดด้านการตลาด และแนวคิดเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินมาเป็นแนวคิดหลักที่ใช้ประกอบเข้ากับกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรมที่เป็นทฤษฎีสำคัญในการศึกษาครั้งนี้

ในส่วนของผลการศึกษาก็จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ประกอบด้วย ผลการศึกษาด้าน ลักษณะและโครงสร้างตลาด (Structure) ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมการแข่งขัน (Conduct) และ ผลการศึกษาด้านผลการดำเนินงาน (Performance) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาด้านลักษณะและโครงสร้างตลาด (Structure) พบว่า ตลาดประกันชีวิต ยังคงเป็นตลาดที่มีการกระจุกตัวสูง โดยกระจุกตัวอยู่ในบริษัทประกันชีวิตขนาดใหญ่ทั้ง 6 บริษัท ซึ่งประกอบด้วย บริษัท อเมริกันอินเตอร์เนชั่นแนล แอสซิวรันส์ จำกัด , บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด , บริษัท ออยุธยา อลิอันซ์ ซี .พี. ประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) , บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด , บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด และบริษัท ไทยพาณิชย์วินยอร์คไลฟ์ ประกันชีวิต จำกัด เป็นหลัก ทำให้มีลักษณะโครงสร้างตลาดที่ใกล้เคียงหรือค่อนข้างมาทางตลาดผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) นอกจากนี้ผลการศึกษาที่ยังทำให้เห็นว่ามีผลสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตอยู่ เพียงแต่ระดับของการกระจุกตัวที่คำนวณได้จะมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากยังคงเป็น เช่นนี้ต่อไปก็น่าจะส่งผลให้โครงสร้างตลาดประกันชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงได้ โดยอาจจะทำให้ ลักษณะโครงสร้างตลาดขยับมาทางตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด (Monopolistic) มากขึ้น สำหรับ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการกำหนดโครงสร้างตลาดประกันชีวิต ได้แก่ การกีดกันการ เข้ามาแข่งขันของผู้ผลิตรายใหม่ (Barrier to Entry)

ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมการแข่งขัน (Conduct) พบว่า บริษัทประกันชีวิตทั้ง 9 บริษัทที่เป็นตัวแทนของกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จะไม่ค่อยมีพฤติกรรม การแข่งขันด้านราคา (Price Competition) ระหว่างกัน เนื่องจากราคาหรืออัตราเบี้ยประกันชีวิต ถูกควบคุมด้วยกฎหมายและพรบ.ประกันชีวิต พ.ศ. 2535 จึงทำให้บริษัทประกันชีวิตทุกบริษัทมี เบี้ยประกันชีวิตที่ไม่แตกต่างกันมากนัก เมื่อเป็นเช่นนี้พฤติกรรมการแข่งขันของแต่ละบริษัทจึง ออกมาในรูปแบบของการแข่งขันที่ไม่ใช่ด้านราคา (Non-Price Competition) เป็นหลัก ซึ่ง ประกอบด้วย การแข่งขันด้านสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ (Product) การแข่งขันด้านช่องทางการจัด จำหน่ายหรือช่องทางการขาย (Place) และการแข่งขันด้านการส่งเสริมการตลาดหรือการส่งเสริม การขาย (Promotion) ที่มีทั้งการโฆษณา (Advertising) การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) และการประชาสัมพันธ์ (Public Relation) โดยกลุ่มบริษัทประกันชีวิตขนาดใหญ่จะเป็นกลุ่มบริษัท

ที่ให้ความสำคัญกับทุก ๆ การแข่งขัน เนื่องจากมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ครอบคลุมทุกเพศทุกวัย ในขณะที่กลุ่มบริษัทประกันชีวิตขนาดกลางและขนาดเล็กจะให้ความสำคัญกับการแข่งขันในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริษัทของตนเป็นหลัก เนื่องจากมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงมากกว่า

ผลการศึกษาด้านผลการดำเนินงาน (Performance) พบว่า กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีความสามารถในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและความสามารถในการทำกำไรที่ดีกว่ากลุ่มบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก ในขณะที่กลุ่มบริษัทขนาดกลางจะเป็นกลุ่มบริษัทที่มีสภาพความเป็นหนี้หรือมีภาระหนี้สินที่สูงที่สุด และกลุ่มบริษัทขนาดเล็กจะเป็นกลุ่มบริษัทที่มีประสิทธิภาพในการจัดสรรเงินทุนและสินทรัพย์รวมสูงกว่ากลุ่มบริษัทขนาดใหญ่และขนาดกลาง นอกจากนี้หากพิจารณาที่แนวโน้มของอัตราส่วนต่าง ๆ แล้ว จะช่วยสะท้อนให้เห็นว่าตลาดประกันชีวิตในประเทศไทยมีภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ สำหรับในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้าง พฤติกรรม และผลการดำเนินงานนั้น ผลการศึกษาที่ออกมาได้แสดงให้เห็นว่าทั้ง 3 ส่วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

สุดท้ายจากการศึกษา ทำให้เห็นว่าในภาพรวมของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยนั้น บริษัทประกันชีวิตขนาดเล็กและขนาดกลางจะมีความสามารถในการแข่งขันน้อยกว่าบริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งหากในอนาคตมีการเปิดเสรีธุรกิจประกันชีวิตก็น่าจะส่งผลโดยตรงต่อความคงอยู่ของบริษัทขนาดเล็กและขนาดกลางเหล่านี้ ดังนั้น ภาครัฐจึงควรหันมาให้ความสำคัญกับบริษัทขนาดเล็กและขนาดกลางมากขึ้น โดยควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้มีการรวมกลุ่มหรือร่วมทุนกับต่างประเทศเพื่อทำให้ขนาดของบริษัทใหญ่ขึ้น อันจะนำไปสู่การประหยัดจากขนาดและช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของบริษัทให้สูงขึ้นตามลำดับ สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาคั้งต่อไป ควรที่จะนำเครื่องมืออื่น ๆ ที่มีความละเอียดและมีความแม่นยำมากกว่ามาใช้ในการวิเคราะห์โครงสร้างตลาดและผลการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิตแต่ละบริษัท และหากเป็นไปได้ก็ควรที่จะทำการศึกษาบริษัทประกันชีวิตทั้งหมดที่มีอยู่ในตลาด เพื่อที่จะทำให้สามารถวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ก็เนื่องมาจากความเมตตากรุณาของท่าน อาจารย์ ดร.กิริยา กุลกลการ ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเฉพาะเรื่อง และท่านผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร พิชัยสนธิ ผู้ซึ่งเป็นกรรมการงานวิจัยเฉพาะเรื่อง ที่เสียสละเวลาอันมีค่า มาคอยให้คำแนะนำและคำปรึกษาต่าง ๆ ทำให้ผู้ศึกษาสามารถทำการค้นคว้าวิจัยจนสำเร็จ ออกมาเป็นรูปเล่มได้ ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 2 ท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณครูปาอาจารย์ทุกท่านที่คอยอบรมสั่งสอนผู้ศึกษาตลอดมา จนทำให้ผู้ศึกษา มีความรู้ความสามารถในการนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวมทั้ง ขอขอบพระคุณพี่ ๆ เจ้าหน้าที่โครงการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยติดต่อประสานงาน และคอยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ศึกษา

ขอขอบคุณเพื่อนพี่น้องพี่และแคท ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กัน และกันในการฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ จนมาถึงวันที่สำเร็จการศึกษาในที่สุด

และขอขอบพระคุณผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้ศึกษา ซึ่งก็คือ คุณพ่อคุณแม่ แม่ เพราะหากไม่มีท่านคอยให้ความรัก ให้การอบรมเลี้ยงดู และให้การสนับสนุนแล้ว ผู้ศึกษาก็คง จะไม่สามารถมีวันที่ดีที่สุดอย่างวันนี้ได้ ลูกรักพ่อกับแม่มากที่สุดครับ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ ครอบครัวและญาติพี่น้องของผู้ศึกษาทุก ๆ คนด้วยครับ

สุดท้ายหากงานวิจัยเฉพาะเรื่องฉบับนี้มีคุณประโยชน์อันใด ผู้ศึกษาขอมอบความดี ทั้งหมดให้กับครูปาอาจารย์และผู้มีพระคุณของผู้ศึกษาทุกท่าน แต่หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับผิดไว้แต่เพียงผู้เดียว

กุลวัฒน์ จันทศิริ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(4)
สารบัญตาราง.....	(7)
สารบัญภาพประกอบ.....	(9)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	10
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	10
1.4 กรอบการวิเคราะห์และวิธีการศึกษา.....	11
1.5 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล.....	13
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
1.7 องค์ประกอบของงานวิจัยเฉพาะเรื่อง.....	14
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและวรรณกรรมปริทัศน์.....	15
2.1 หลักหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	15
2.2 วรรณกรรมปริทัศน์.....	27

3. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันภัยและธุรกิจประกันชีวิต.....	32
3.1 ความหมายของการประกันภัย.....	32
3.2 ลักษณะของธุรกิจประกันภัย.....	33
3.3 ธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย.....	34
3.4 สถานการณ์ในปัจจุบัน.....	44
4. ผลการศึกษา.....	57
4.1 โครงสร้างตลาดประกันชีวิตในประเทศไทย.....	57
4.2 พฤติกรรมการแข่งขันของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย.....	69
4.3 ผลการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย.....	85
5. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	110
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	110
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	114

ชำนาญก หอสมุด

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	สถิติการลงทุนของธุรกิจประกันชีวิต ปีพ.ศ.2546-2551	1
1.2	การเปลี่ยนแปลงจำนวนบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย.....	4
1.3	รายชื่อบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย แบ่งตามเบี้ยประกันภัยรับโดยตรง และส่วนแบ่งตลาด ปีพ.ศ.2550	5
1.4	สถิติจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ และจำนวน เงินกองทุนประกันชีวิต ปีพ.ศ.2540-2550	7
1.5	สถิติกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับเมื่อสิ้นปีพ.ศ.2546-2551	8
1.6	อัตราส่วนของผู้ถือกรมธรรม์ต่อจำนวนประชากรในประเทศต่างๆ.....	9
2.1	การเปรียบเทียบโครงสร้างตลาดประเภทต่างๆ.....	20
3.1	การเปรียบเทียบลักษณะกรมธรรม์ประกันชีวิตประเภทต่างๆ.....	38
3.2	รายชื่อและสัดส่วนการถือหุ้นบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย พ.ศ.2552.....	46
3.3	สรุปผลการรับประกันชีวิต แบ่งตามประเภทการรับประกันภัย ปีพ.ศ.2546-2551	49
3.4	สถิติกรมธรรม์ประกันชีวิตรายใหม่ ระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	53
3.5	เบี้ยประกันภัยรับโดยตรงและส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจประกันชีวิต ปีพ.ศ.2550	55
4.1	ส่วนแบ่งตลาดเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงของธุรกิจประกันชีวิต ปีพ.ศ.2546-2551	62
4.2	อัตราส่วนการกระจุกตัว(CR) คำนวณจากเบี้ยประกันภัยรับโดยตรง.....	64
4.3	ดัชนีเฮอร์ฟินดาห์ล(HHI) คำนวณจากเบี้ยประกันภัยรับโดยตรง.....	64
4.4	ผลิตภัณฑ์ที่เป็นจุดขายของแต่ละบริษัทประกันชีวิต	72
4.5	ช่องทางการขายของแต่ละบริษัทประกันชีวิต	75
4.6	สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านโฆษณา(Advertising) ต่อเบี้ยประกันภัยรับโดยตรง ของบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	80
4.7	สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการส่งเสริมการขาย(Sales Promotion) ต่อเบี้ย ประกันภัยรับโดยตรงของบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	83

ตารางที่	หน้า
4.8	อัตราส่วนเบี่ยงแปรผันกำไรโดยตรงต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทประกันชีวิต ระหว่างปีพ.ศ.2546-2551 93
4.9	อัตราส่วนรายได้ทั้งหมดต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทประกันชีวิตระหว่าง ปีพ.ศ.2546-2551 95
4.10	อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อเบี่ยงแปรผันกำไรโดยตรงของ บริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551 97
4.11	อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทประกันชีวิตระหว่าง ปีพ.ศ.2546-2551 99
4.12	อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อเงินกองทุนของบริษัทประกันชีวิตระหว่าง ปีพ.ศ.2546-2551 101
4.13	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเบี่ยงแปรผันกำไรโดยตรงของบริษัทประกันชีวิต ระหว่างปีพ.ศ.2546-2551 103
4.14	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทประกันชีวิตระหว่างปี พ.ศ.2546-2551 105
4.15	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนของบริษัทประกันชีวิตระหว่างปี พ.ศ.2546-2551 107

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
2.1	ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้าง พฤติกรรม และผลการดำเนินงาน.....	16
4.1	อัตราส่วนการกระจุกตัว(CR) และดัชนีเฮอริฟินดัล(HHI)	64
4.2	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนเบี่ยงแปรผันที่รับโดยตรงต่อสินทรัพย์รวมของแต่ละกลุ่มบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	94
4.3	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนรายได้ทั้งหมดต่อสินทรัพย์รวมของแต่ละกลุ่มบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	96
4.4	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อเบี่ยงแปรผันที่รับโดยตรงของแต่ละกลุ่มบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	98
4.5	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์รวมของแต่ละกลุ่มบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	100
4.6	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อเงินกองทุนของแต่ละกลุ่มบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	102
4.7	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเบี่ยงแปรผันที่รับโดยตรงของแต่ละกลุ่มบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	104
4.8	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมของแต่ละกลุ่มบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	106
4.9	ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินกองทุนของแต่ละกลุ่มบริษัทประกันชีวิตระหว่างปีพ.ศ.2546-2551	108